

I. DISPOSICIONS GENERALS**MINISTERI D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT**

7069 *Reial decret 471/2014, de 13 de juny, pel qual es crea l'especialitat de cant valencià en els ensenyaments professionals de música i s'estableixen els aspectes bàsics del currículum d'aquesta especialitat.*

La disposició addicional primera del Reial decret 1577/2006, de 22 de desembre, pel qual es fixen els aspectes bàsics del currículum dels ensenyaments professionals de música regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, preveu que la relació d'especialitats instrumentals o vocals que s'estableixen en aquesta norma pot ser ampliada amb altres que, per la seva arrel tradicional o grau d'interès etnogràfic i complexitat del seu repertori, o pel seu valor històric en la cultura musical europea i grau d'implantació en l'àmbit territorial corresponent, així com a causa de les noves demandes d'una societat plural, requereixin el tractament d'especialitat. D'altra banda, a l'apartat 2 d'aquesta disposició es detalla que la creació de noves especialitats l'adopta el Govern, bé a instàncies de les comunitats autònomes o bé per iniciativa pròpia, escoltades aquestes. L'establiment del currículum de les possibles noves especialitats es regeix pel que estableix l'article 6 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, dedica el capítol VI del títol I als ensenyaments artístics, que tenen com a finalitat proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat i garantir la qualificació dels futurs professionals, entre d'altres, de la música. A l'article 6 bis.3 s'especifica que, per als ensenyaments artístics professionals, el Govern fixa els objectius, les competències, els continguts i els criteris d'avaluació del currículum bàsic, que requereixen el 55 per 100 dels horaris escolars per a les comunitats autònomes que tinguin llengua cooficial i el 65 per 100 per a les que no la tinguin.

Davant la iniciativa de l'administració educativa de la Comunitat Valenciana, aquest Reial decret amplia la relació d'especialitats vocals dels ensenyaments professionals de música amb la inclusió de l'especialitat de cant valencià, denominació tradicional que engloba el cant d'estil i les «albaes».

La creació d'aquesta especialitat es justifica per la importància que el cant valencià té com a expressió viva de tradició oral en la societat valenciana i com a manifestació històrica significativa de la cultura tradicional autòctona, així com també per la projecció que va assolir a Espanya durant el primer terç del segle XX, com a part de les tradicions populars més dinàmiques i conegudes de cant monòdic amb presència en els espais de producció artística tradicional de l'època.

Amb la creació d'aquesta especialitat es pretén crear un espai que permeti l'ensenyament, l'estudi, la recerca, la protecció i, en conseqüència, la preservació i la difusió del cant autòcton valencià per excel·lència, com a element d'identitat i com un dels components vius més valuosos del patrimoni musical de tradició oral, la qual cosa ha de permetre educar generacions presents i futures en la seva pràctica, la seva estètica i els valors tradicionals.

De conformitat amb el que s'ha exposat anteriorment, aquest Reial decret mitjançant el qual s'amplia la relació d'especialitats vocals dels ensenyaments professionals de música amb la inclusió del cant valencià estableix així mateix els aspectes bàsics del currículum de la nova especialitat.

S'ha recorregut a una norma reglamentària per establir bases estatals de conformitat amb el Tribunal Constitucional, que admet que «excepcionalment» les bases es puguin establir mitjançant normes reglamentàries en determinats supòsits, com passa en aquest cas, quan «és un complement indispensable per assegurar el mínim comú denominador que estableixen les normes legals bàsiques» (així, entre d'altres, a les SSTC 25/1983, 32/1983 i 48/1988).

En el procés d'elaboració d'aquest Reial decret s'han consultat el Consell Escolar de l'Estat, les comunitats autònomes en el si de la Conferència Sectorial d'Educació, i la Comissió Permanent del Consell Superior d'Ensenyaments Artístics, i ha emès un informe el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Educació, Cultura i Esport, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 13 de juny de 2014,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

1. Aquest Reial decret té per objecte ampliar les especialitats a què es refereix l'article 4 del Reial decret 1577/2006, de 22 de desembre, pel qual es fixen els aspectes bàsics del currículum dels ensenyaments professionals de música regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, amb la creació de l'especialitat de cant valencià en els ensenyaments professionals de música.

2. Així mateix, de conformitat amb el que estableix l'article 5, apartats 1 i 2, del Reial decret 1577/2006, de 22 de desembre, aquest Reial decret estableix els aspectes bàsics del currículum que constitueixen els ensenyaments mínims i els horaris escolars mínims dels ensenyaments professionals de música de la nova especialitat.

Article 2. *Assignatures que constitueixen el currículum.*

1. Els ensenyaments professionals de música en l'especialitat de cant valencià s'organitzen en les assignatures següents:

a) Assignatures comunes a totes les especialitats:

- 1r Instrument o veu.
- 2n Llenguatge musical.
- 3r Harmonia.

b) Assignatures pròpies de l'especialitat.

- 1r Conjunt.
- 2n Cor.

2. Les administracions educatives poden incorporar altres assignatures quan desenvolupin el currículum dels ensenyaments professionals de l'especialitat esmentada.

3. Les administracions educatives han de determinar els cursos en què s'han d'incloure les assignatures que estableixen els apartats anteriors.

Article 3. *Ensenyaments mínims.*

1. Els objectius, continguts i criteris d'avaluació que constitueixen els ensenyaments mínims corresponents a l'assignatura comuna d'instrument o veu dels ensenyaments professionals són els que inclou l'annex I.

2. Els objectius, continguts i criteris d'avaluació que constitueixen els ensenyaments mínims corresponents a la resta d'assignatures comunes i pròpies de l'especialitat de cant valencià en els ensenyaments professionals de música són els que inclou per a cadascuna d'aquestes l'annex I del Reial decret 1577/2006, de 22 de desembre.

Article 4. *Temps lectius mínims.*

L'horari escolar que correspon en tot cas als continguts bàsics dels ensenyaments mínims, de conformitat amb el que disposa l'article 6 bis.3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, és el que estableix l'annex II d'aquest Reial decret.

Disposició addicional primera. *Aplicació del Reial decret 1577/2006, de 22 de desembre.*

Els ensenyaments professionals de música de l'especialitat de cant valencià es regeixen pel que estableix el present Reial decret, així com pel que disposa el Reial decret 1577/2006, de 22 de desembre.

Disposició addicional segona. *No-increment de la despesa de personal.*

De l'aprovació del present Reial decret no es pot derivar, en cap cas, un increment de la despesa de personal.

Disposició final primera. *Títol competencial i caràcter bàsic.*

Aquest Reial decret té caràcter de norma bàsica i es dicta a l'empara de l'article 149.1.30a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

Disposició final segona. *Execució.*

Es faculta la persona titular del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport per dictar, en l'àmbit de les seves competències, totes les disposicions que requereixin l'aplicació del que disposa aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 13 de juny de 2014.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Educació, Cultura i Esport,
JOSÉ IGNACIO WERT ORTEGA

ANNEX I

Ensenyaments mínims corresponents a l'assignatura d'instrument o veu dels ensenyaments professionals de música de l'especialitat cant valencià

Introducció

L'assignatura de cant valencià s'orienta al domini tècnic i estètic progressius de la veu, el cant, la dicció i el repertori, segons les pautes i els models de l'estil d'aquesta tradició vocal. En relació amb la veu, l'alumnat ha d'adquirir el control suficient de l'aire mitjançant la respiració diafragmàtica per a l'adequada emissió, afinació i articulació vocal; ha d'estudiar les possibilitats de la veu valenciana, quant a col·locació, qualitat tímbrica, extensió –treballant gradualment cap als extrems per assolir la tessitura necessària–, intensitat del so vocal –projectat atès que originalment era un «cant a l'aire»–, i flexibilitat o modulació a l'hora de desenvolupar els melismes de cada terç o frase musical en una sola respiració sense talls. En relació amb el cant, ha d'adquirir l'estil de l'ornamentació, els dos estils melòdics, cant pla i cant requintat, i ha de desenvolupar les habilitats d'improvisació, microvariació i coordinació conjuntural, cercant l'estil propi i utilitzant les audicions comparades de diferents intèrprets actuals i antics per analitzar, de manera crítica, les característiques de les seves versions personals. En l'àmbit de la dicció, s'ha d'estudiar la vocalització adequada dels textos lírics per aconseguir la claredat, expressivitat i intel·ligibilitat pròpies de l'estètica tradicional del cant valencià. En relació amb el repertori, s'han d'adquirir de manera gradual els diversos estils o models melòdics del cant d'estil i les «albaes» més usats actualment, i també els estils de menys ús més coneguts.

Objectius

Els ensenyaments corresponents a l'assignatura d'instrument o veu dels ensenyaments professionals de cant valencià tenen com a objectiu el desenvolupament en els alumnes de les capacitats següents:

- a) Conèixer i dominar les possibilitats de la veu en el cant valencià quant a col·locació, qualitats tímbriques, extensió, registre, projecció, modulació o flexibilitat en les inflexions ornamentals, i altres trets de l'estil ornamental tradicional.
- b) Conèixer les característiques i possibilitats de la pròpia veu i utilitzar-les adequadament en la interpretació del cant valencià.
- c) Adquirir el control de l'aire per mitjà de la respiració diafragmàtica per a l'emissió, afinació i articulació de la veu aplicada al cant valencià.
- d) Adquirir i saber interpretar els diferents estils o models melòdics del repertori del cant valencià-cant d'estil i «albaes».
- e) Conèixer les característiques i interrelació històrica entre els estils melòdics propis del cant valencià, cant pla i cant requintat, i dominar-los en la seva interpretació, ajustant-se a les diferents característiques vocals.
- f) Assolir una perspectiva general de les tradicions principals del cant en l'àrea mediterrània, per així poder apreciar-ne la singularitat i les interrelacions amb el cant valencià.
- g) Desenvolupar la capacitat d'interpretació individual i en grup a la colla de cant valencià, i adquirir experiència pràctica per actuar amb desimboltura a les «cantaes» i altres ocasions musicals tradicionals.
- h) Aconseguir desimboltura i agilitat en la interpretació del cant valencià al mateix temps que s'escolta el «versador» apuntar a cau d'orella la cobla improvisada.

Continguts

Estudi de la respiració diafragmàtica, de la vocalització i de la dicció dels textos d'acord amb l'estètica tradicional valenciana. Treball de la intensitat i gradació del so vocal del cant valencià. Pràctica de l'extensió gradual cap als extrems de la veu per adquirir la tessitura necessària. Exercitació auditiva del timbre de la veu pròpia. Interpretació de manera gradual dels diferents estils del repertori tradicional del cant valencià. Entrenament auditiu mentre s'escolta a cau d'orella el vers improvisat. Anàlisi de les característiques de les diferents versions personals a través d'audicions comparades d'intèrprets de cant valencià. Coneixement de la mètrica i el compàs dels diferents estils del cant valencià. Pràctica de conjunt, individual o alternant els terços o frases musicals, i participació en «cantaes» i altres pràctiques musicals.

Criteris d'avaluació

1. Utilitzar l'esforç muscular, la posició correcta del cos i la respiració adequats a les exigències del cant valencià.

Amb aquest criteri es pretén avaluar el domini de la coordinació motriu i l'equilibri entre els esforços musculars indispensables que requereix l'execució vocal del cant valencià i el grau de projecció de la veu.

2. Demostrar el domini en l'execució dels diferents estils o models melòdics del cant valencià sense deslligar els aspectes tècnics dels d'expressió musical.

Aquest criteri avalua la capacitat d'interrelacionar els coneixements tècnics i teòrics necessaris per assolir una interpretació adequada.

3. Demostrar sensibilitat auditiva en l'afinació en l'ús de les possibilitats sonores de la veu, característiques del cant valencià.

A través d'aquest criteri es pretén avaluar el coneixement de les característiques i del funcionament mecànic de la veu en el cant valencià i la utilització de totes les seves possibilitats.

4. Demostrar l'autonomia necessària, solvència i capacitat per abordar individualment l'estudi dels diferents estils en els seus dos estils melòdics pla i requintat com a solista i acompanyat del grup musical.

Aquest criteri pretén avaluar l'autonomia de l'alumnat, la seva competència per emprendre l'estudi individualitzat i la capacitat que té dels seus dos estils melòdics tradicionals, així com el grau de sensibilitat per aplicar els criteris estètics i la resolució dels problemes que se li plantegin en l'estudi.

5. Demostrar el desenvolupament adquirit quan faci les inflexions vocals característiques del cant valencià.

Aquest criteri avalua la competència progressiva de l'alumnat en el desenvolupament de l'habilitat vocal pròpia del cant valencià, aplicant els coneixements adquirits.

6. Demostrar autonomia, solvència i capacitat progressiva per abordar amb personalitat la interpretació dins dels marges que permet l'estil o estil vocal tradicional del cant valencià així com en la resolució dels problemes tècnics i interpretatius.

Aquest criteri avalua la personalitat estilística individual segons les pròpies capacitats vocals de cada alumne, així com el desenvolupament de la interpretació, els hàbits d'estudi i la capacitat autocrítica dins del respecte a l'estil del cant valencià.

7. Interpretar en públic, en grup o individualment, un programa i participar en una «cantà» tradicional de manera adequada als diferents nivells de l'alumnat, demostrant capacitat comunicativa, expressivitat i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es valora el domini i la comprensió que l'alumnat té de les obres, així com la capacitat de concentració sobre el resultat sonor d'aquestes.

8. Mostrar agilitat per captar l'enunciació i el contingut de la lírica improvisada pel «versador».

Aquest criteri tracta d'avaluar la capacitat de l'alumnat per entendre, comprendre i saber transmetre en tota la seva expressivitat el missatge del cant, sense descuidar la concentració en l'execució vocal.

9. Mostrar una autonomia progressivament més gran en la resolució de problemes tècnics i interpretatius.

Amb aquest criteri es vol comprovar el desenvolupament que l'alumnat ha assolit quant als hàbits d'estudi i la capacitat d'autocrítica.

10. Presentar en públic un programa adequat al seu nivell demostrant capacitat comunicativa i qualitat artística.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de l'alumne en l'autocontrol, el grau de maduresa de la seva personalitat artística, així com la seva capacitat per acumular experiència en futures ocasions musicals tradicionals («cantaes»).

ANNEX II

Horari escolar mínim de l'especialitat de cant valencià en els ensenyaments professionals de música

Assignatura	Nombre de cursos	Total hores
Instrument o veu.	6	180
Llenguatge musical.	2	120
Harmonia.	2	120
Cor/Conjunt (1).	6	300

(1) Els alumnes i les alumnes han de fer com a mínim, durant els sis cursos que componen els ensenyaments professionals de música, 300 hores en el conjunt de les agrupacions especificades. L'assignatura de cor s'ha de cursar en un mínim de dos cursos acadèmics.